

**DOTERAJŠIE VÝSLEDKY A PERSPEKTÍVY SPOLUPRÁCE
SLOVENSKÝCH A RAKÚSKYCH GEOGRAFOV**

Florin ŽIGRAI

Abstract

The main task of the the Austrian Institute for East and Southeast European Studies, Branch office Bratislava is the scientific cooperation between Austria and Slovakia. In the first part of this paper are listed the selected results of the Slovak-Austrian cooperation in the field of geography in the period from 1994-1998 e.g. Slovak-Austrian scientific events as symposiums, conferences, workshops, students excursions, fellowships of Slovak geographers in Austria, Slovak-Austrian geographical publications, research projects. The second part presents the main scopes of the future cooperation between Slovak and Austrian geographers.

Key words: *Present results and perspectives of the slovak-austrian geographical cooperation.*

1. Úvod

Vážené predsedníctvo, vážení ostatní prítomní, v prvom rade mi dovoľte poďakovať sa organizátorom XII. zjazdu Slovenskej geografickej spoločnosti za pozvanie, ako aj možnosť vystúpiť v pléne s prihladením na moje pracovné zaradenie s referátom na tému „Doterajšie výsledky a perspektívy spolupráce slovenských a rakúskych geografov“. Zároveň by som sa rád poďakoval pracovníkom slovenských geografických inštitúcií, ktorí mi poslali na základe písomnej prosby podkladové materiály, nevyhnutné pre vypracovanie vyššie citovaného referátu.

S prihliadnutím na nasledujúci bohatý program dnešného rokovania, ako aj na okolnosť, že tento príspevok bude publikovaný v zborníku referátov, dovoľm si vysloviť len niekoľko poznámok k vybraným resp. najvýznamnejším výsledkom vedecko-pedagogickej spolupráce slovenských a rakúskych geografov v oblasti geografie, krajinej ekológie a územného plánovania za obdobie medzi XI. a XII. zjazdom Slovenskej geografickej spoločnosti, ako aj niekoľko úvah k možnostiam a perspektívam ďalšej kooperácie.

2. Niekoľko poznámok k výsledkom doterajšej vedecko-pedagogickej spolupráce slovenských a rakúskych geografov

Ako už zrejmé viacerí prítomní vedia, hlavným poslaním nášho pracoviska je kooperácia vedy a výskumu v celom svojom spektre medzi slovenskými a rakúskymi inštitúciami, predovšetkým univerzitného, akademického a rezortného charakteru.

Prof. RNDr. Florin ŽIGRAI, CSc.

*Rakúsky ústav pre východnú a juhovýchodnú Európu, pobočka Bratislava
Gondova 2, 818 01 Bratislava*

So zreteľom na skutočnosť, že Slovenská geografická spoločnosť združuje aj členov z radov učiteľov geografie základných a stredných škôl, rád by som týchto upozornil na možnosť nadviazania spolupráce medzi slovenskými a rakúskymi školami prostredníctvom rakúskeho poverenca pre kooperáciu v oblasti vzdelávania, doteraz Dr. Woi, teraz Dr. Peter Knotz z Rakúskeho ministerstva školstva, ktorý vykonáva svoju misiu na Štátnom pedagogickom ústave v Bratislave. Okrem toho pôsobia na Slovensku rakúski učelia geografie na Bilingválnom gymnázii v Bratislave na Bilíkovej ulici, ako aj na Obchodnej akadémii v Bratislave.

Teraz mi dovoľte vysloviť niekoľko poznámok k vybraným výsledkom slovensko-rakúskej spolupráce za posledné štyri roky. Výsledky a charakter tejto spolupráce bol podmienený okrem iného štruktúrou nášho ústavu vo Viedni, kde Geografické oddelenie pod vedením Doc. Joradana má kľúčovú pozíciu spomedzi ostatných oddelení; doterajšou tradičnou spoluprácou medzi týmto ústavom a Geografickým ústavom SAV, ktorá sa datuje ešte pred rokom 1989 a kulminovala vypracovaním Atlasu podunajských krajín. Jeho organickým pokračovaním je Atlas východnej a juhovýchodnej Európy – aktuálne mapy z oblasti ekológie, obyvateľstva a hospodárstva. K tejto spolupráci prispela aj okolnosť, že vedúcim pobočky Rakúskeho ústavu v Bratislave sa stal práve geograf.

Z najdôležitejších doterajších výsledkov spolupráce slovenských a rakúskych geografov v oblasti geografie, krajinej ekológie a územného plánovania za roky 1994-98, ktoré organizácie podporilo aj naše pracovisko by som rád upozornil na nasledujúce:

V rámci slovensko-rakúskych resp. multilaterálnych podujatí:

- III. slovensko-rakúsky seminár „Geografické aspekty zmien socio-ekonomických a regionálnych štruktúr“, Geografický ústav SAV Bratislava, 14.-15.6.1994;
- Študentská exkurzia z Geografického ústavu univerzity Graz na Slovensku, 16.-22.5.1994;
- Študentská exkurzia z Katedry regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava do Rakúska, 12.-18.8.1998;
- Hostujúca prednáška na tému „Výskum geografie miest v Rakúsku“ (Doc. Dr. W. Matznetter, Geografický ústav Univerzity Viedeň) na Katedre geografie Univerzity P.J. Šafárika v Prešove 5.10.1994;
- Medzinárodný seminár „Regionálna geografia: konceptuálna báza a aplikácia“, Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny, UK Bratislava, 27.10.1994;
- Medzinárodné sympóziu „Súčasný stav a trendy rozvoja krajinej ekológie“, Ústav krajinej ekológie SAV Bratislava, 21.-24.11.1994, Smolenice;
- Slovensko-rakúsky seminár „Vybrané problémy súčasnej geografie a príbuzných vedných disciplín“, Katedra fyzickej geografie UK Bratislava, 14.3.1995;
- Medzinárodný seminár „Hranice a ich vplyv na územnú štruktúru regiónu a štátu“, Katedra geografie Univerzity M. Bela, Banská Bystrica, 5.-6.4.1995;
- Študentská exkurzia z Geografického ústavu Univerzity Salzburg na Slovensko, 20.3.-30.5.1995;
- Hostujúca prednáška na tému „Geografické aspekty plánovania Národného parku dunajských nív“ (Dr.P. Fritz, Ústav pre územné plánovanie a regionálny rozvoj Ekonomickej univerzity Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 30.5.1995;
- Študentská exkurzia z Katedry regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava do Rakúska, 30.10.-5.11.1995;

- Medzinárodná konferencia „Transformačné procesy v socio-ekonomických regionálnych systémoch Slovenskej a Českej republiky“, Katedra humánnej geografie a demogeografie UK Bratislava, 25.-27.9.1995;
- Študentská exkurzia z Katedry geografie VŠP Nitra do Rakúska, 18.-23.9.1995;
- „Biosférické rezervácie na Slovensku“, Katedra krajinej ekológie TU Zvolen, 16.-18.9.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Kultúrna krajina – vyčlenenie jej hraníc na štátnej a európskej úrovni na príklade Rakúska“ (Dr. A. Spiegler, Austria Nostra Viedeň). Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava, 15.10.1996;
- Medzinárodná pracovná porada „Mapa turistického potenciálu strednej a juhovýchodnej Európy“, Geografický ústav SAV Bratislava, 24.-26.10.1995;
- Medzinárodná konferencia „Trvalo udržateľná kultúrna krajina v dunajsko-karpatskom regióne“, UNESCO Katedra pre ekologické povedomie v Banskej Štiavnici – TU Zvolen, 7.-8.11.1996;
- Študentská exkurzia z Katedry regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava do Rakúska, 4.-10.11.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Súčasný priestorovo-analytické koncepcie miest“ (Prof. Dr. G. Böckmann, Ústav pre výskum miest a regiónov TU Viedeň) na Katedre regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny, UK Bratislava, 14.11.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Neurálne siete a ich význam pre analýzu miest a regiónov“ (Prof. Dr. M. M. Fischer, Ústav pre hospodársku a sociálnu geografiu EU Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 21.11.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Regulácia trhu mestského bytového fondu“ (Dr. R. Giffinger, Ústav pre výskum mesta a regiónu TU Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 27.11.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Inžinierska biológia a vegetačná technika v Rakúsku“ (Prof. Dr. F. Florineth, Univerzita pre pôdnu kultúru Viedeň) na Katedre krajinného plánovania SPU Nitra, 29.11.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Slovensko-rakúske pohraničné regióny: geografická analýza“ (Prof. Dr. H. Faßmann, Ústav pre výskum mesta a regiónu, RAV Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 3.12.1996;
- Hostujúca prednáška na tému „Mestá geografov versus geografia miest“ (Doc. Dr. W. Matznetter, Geografický ústav Univerzity Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 5.12.1996;
- „IX. medzinárodná porada DCSAG-ARL nemecko-česko-slovenskej pracovnej skupiny Akadémie pre priestorový výskum a plánovanie krajiny“, Slovenská agentúra pre životné prostredie Banská Bystrica, Donovaly, 9.-10.5.1997;
- „Problémy životného prostredia v strednej a juhovýchodnej Európe“ (Medzinárodná pracovná skupina Atlasu OSI-Viedeň), Ústav krajinej ekológie SAV Bratislava, 15.9.1997;
- Hostujúca prednáška na tému „Geomantia – nový prístup vo výskume krajiny“ (Ing. R. Pap, Ústav pre tvorbu krajiny Univerzity pre pôdnu kultúru Viedeň) na Geografickom ústave SAV Bratislava, 14.10.1997;
- Medzinárodná konferencia „Hodnotenie a percepcia krajinných štruktúr“, UNESCO Katedra pre ekologické povedomie v Banskej Štiavnici – TU Zvolen, 23.-25.10.1997;

- Medzinárodné sympóziu „Systémový prístup pri výskume krajiny“, Ústav krajinej ekológie SAV, Nitra, 12.-16.11.1997;
- Študentská exkurzia z Katedry regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava do Rakúska, 16.-22.11.1997;
- Hostujúca prednáška na tému „Regionálna politika trhu práce“ (Dr. K. Zehetner, Rakúska študijná poradenská spoločnosť, Viedeň) vo Viedni, 3.12.1997;
- Študentská exkurzia z Geografického ústavu Univerzity Graz na Slovensko, 1997 (Geografický ústav SAV Bratislava);
- Hostujúca prednáška na tému „Nové tendencie v regionálnej teórii“ (Doc. Dr. G. Maier, Ústav pre plánovanie priestoru a regionálny vývoj EU Viedeň) na Katedre regionálneho rozvoja a geografie EU Bratislava, 22.1.1998;
- Hostujúca prednáška na tému „Technologicky orientovaná regionálna politika v Rakúsku“ (Doc. Dr. F. Tödling, Ústav pre plánovanie priestoru a regionálny vývoj EU Viedeň) na Katedre regionálneho rozvoja a geografie EU Bratislava, 22.1.1998;
- Pracovná porada „Rakúsko-slovensko-česká príručka územnoplánovacích dokumentov“, Katedra územného plánovania STU Bratislava, 14.2.1998;
- Medzinárodný workshop „Úloha UNESCO-MAB. Biosférické rezervácie a ich implementácia do konceptu biologickej diverzity“, Ústav krajinej ekológie SAV Bratislava, 1.-2.5.1998;
- Hostujúca prednáška na tému „Koncept priestorového rozvoja Slovenskej republiky“ (Ing. V. Hrdina, CSc., AUREX Bratislava), Katedra regionálneho rozvoja a geografie EU Bratislava, 22.5.1998;
- Pracovná porada „Rakúska západná a východná hranica. Kvalitatívna rekonštrukcia „mentálneho“ určenia hranice od roku 1989“, Sociologický ústav SAV Bratislava, 2.6.1998;
- Hostujúca prednáška „Nové trendy v politike regionálneho rozvoja. Technologická orientácia, siete a zhluky“ (Prof. Dr. M. Steiner, Ústav pre náuku o národnom hospodárstve, Karl-Franzens-Universität Graz), Katedra regionálneho rozvoja a geografie EU Bratislava, 3.6.1998;
- Účasť Doc. Dr. J. Paulova, DrSc., Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava na Európskej regionálnej konferencii vo Viedni dňa 28.8.-1.9.1998;
- Exkurzia „Dôsledky pádu železnej opony“ pre účastníkov ERSÁ 98 z Viedne do Bratislavy dňa 2.9.1998 (Doc. Dr. W. Matznetter, Geografický ústav Univerzity Viedeň a Dr. L. Tolmáči, Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava).

V rámci slovensko-rakúskych publikácií:

- Drdoš J., Žigrai, F., 1995: Krajinné plánovanie v Rakúsku. In: Životné prostredie XXIX, 1, s. 33-35.
- Faßmann H., Kollár D., 1996: L'emigrations frontaliers entre la Slovaquie et l'Autriche. In: Migrations societe 43, p. 91-102.
- Faßmann H., Kollár D., 1996: The rise of transnational labour market: the Austrian-Slovak example. In: European regional science association 36th European congress ETH Zürich, CD-Rom.
- Janauer G.A., Oľáhová H., Banášová V., Englmaier P., Feranec J., Jarolímek I., Oľáh J., Zaliberová M., 1995: Endbericht des Projekts Ost-West Programm der ÖAW XX:

„Erfassung der Vegetationsverhältnisse zur Identifizierung, Charakterisierung und Klassifizierung der Ökotonstrukturen an der March im österreichisch-slowakischen Grenzgebiet“, thematisch assoziiert an die UNESCOMAB-Studie „Ökotope Donau-March (ÖDM)“ als Modul 09: Vegetationsverhältnisse und Ökotonstrukturen an der March (VÖM), Wien, 1995, 74 S. + Beilagen.

- Oľahelová H., Banášová V., Jarolímek I., Zaliberová M., Janauer G.A., Oľahel J., Feranec J., 1995: „Vegetation units of the Morava river floodplain, ecotones area. In: *Biologia* 50, p. 367-375.
- Oľahel J., Feranec J., Šúri M., Janauer G.A., Oľahelová H., Banášová V., 1995: „Vegetation formations MAB compiled by application of the colour infrared areal photographs and GIS SPANS as a tool for flood plain vegetation analysis“. *Bulletin du Comité français de cartographie*, No 142-143, p. 219-228.
- Richling A., Csorba P., Feranec J., Kolejka J., Koželuh M., Lewandowski W., Miller G.P., Natek K., Nováček V., Oľahel J., Seger M., Stiperski Z., Stojko S., 1996: „Ecology in land use in central Europe“. Accompanying text; 2 maps. In: Jordan P. Ed.: „Atlas of eastern and southeastern Europe. Up-to-date ecological, demographic and economic maps“. Wien ÖOSI (Österreichisches Ost- und Südosteuropa-Institut), 43.
- Čuka P., 1995: „Využitie rakúskych skúseností pri tvorbe konceptu CR Banskej Bystrice“. In: *Ekonomická revue CR* č. 3, EF UMB, Banská Bystrica, str. 115-126.
- Giffinger R., Buček J., 1997: „Niektoré črty transformácie bytovej politiky a trhu s nehnuteľnosťami vo Viedni a v Bratislave“.

V rámci publikácií slovenských autorov v rakúskych časopisoch:

- Kollár D., 1996: „Wahrnehmung der Grenze, des Grenzgebietes und Österreichs am Beispiel der Bewohner des slowakisch-österreichischen Grenzgebietes“. In: *Schulheft*, Nr. 82, S. 64-73.
- Kollár D., 1996: „Geographische Aspekte der Ostöffnung am Beispiel der Slowakischen Republik“. In: *Mitteilungen der ÖGG Wien*, Band 138, S. 223-246.
- Kollár D., Podolák P., Székely V., 1998: „Die Slowakei der 90-er Jahre“. In: *Geographisches Jahrbuch Burgenland*, Band 22, S. 11-48.
- Oľahelová H., Banášová V., Jarolímek I., Zaliberová M., Oľahel J., Feranec J., Husák Š., 1994: „Vegetation and ecological conditions in floodplain of the Morava river (Slovakia)“. In: *Stapfia* 31, p. 121-127.
- Paulov J., 1996: „Towards comparison of two entropy formula“. In: *WSG Discussion Papers* No 51, p. 1-7, WU Vienna.
- Paulov J., 1998: „Mathematische Modellierung der Bevölkerungsdichte in Wien“. In: *Österreichische geographische Mitteilungen* (v tlači).
- Paulov J., Fischer M.M., 1998: „The zone-size-dependent entropy formula – a spatial interaction modelling: an additional note“. In: *Journal of Geographical Systems* (v tlači).
- Winkelbauer L., Kubát M., Fedra K., Šúri M., 1995: „Analysis and evaluation of the use of remote sensing data for the soil erosion research“. In: *Geographical journal* (v tlači).

V rámci prednášok slovenských geografov na geografických pracoviskách v Rakúsku:

- Kollár D.: „Raumverhalten der Bevölkerung im slowakisch-österreichischen Grenzgebiet“. 7. Tagung für Regionalforschung und Geographie, Wien, 1994.

- Kollár D.: „Die Slowakei nach der Unabhängigkeit – allgemeine Wirtschaftsprobleme und Minderheitenfrage“. Tagung für Geographieprofessoren des Burgenlandes, Neusiedel 1994.
- Kollár D.: „Das Raumverhalten der ländlichen Bevölkerung im Hinterland von Bratislava“. Institut für Stadt- und Regionalforschung der ÖAW Wien, 1994.
- Kollár D.: „Geographische Aspekte der Ostöffnung am Beispiel der Slowakischen Republik“. Österreichische Geographische Gesellschaft Wien, 1994.
- Kollár D.: „Cross-border development: the Slovak perspective“. Workshop: Cross-border development in the new Europe. Vienna, 1995.
- Kollár D.: „Wirtschafts- und sozialgeographische Probleme der Slowakei nach der Ostöffnung“. Seminar: Wirtschaftsstruktur und Verkehrsproblematik eines Grenzlandes am Beispiel der Ostregion. Retz, 1996.
- Hansy H., Gaida M., Kollár D.: „Grenzüberschreitende Verkehrsprojekte – Voraussetzung für die wirtschaftliche Entwicklung“. Seminar: Wirtschaftsstruktur und Verkehrsproblematik eines Grenzlandes am Beispiel der Ostregion. Retz, 1996.
- Kollár D.: „Grenzperzeption Österreich-Slowakei“. Pädagogische Akademie des Bundes, Wien, 1997.
- Paulov J., Tolmáči L.: „Accessibility of Slovak Towns“ na medzinárodnej európskej regionálnej konferencii vo Viedni (ERSA), 28.8.-1.9.1998.

V rámci slovensko-rakúskych výskumných projektov:

- „Landscape use map of eastern and southeastern Europe in scale 1:1,500,000“, 1993-94 (J. Oľahel a J. Feranec, GÚ SAV Bratislava a P. Jordan, ÖOSI, Wien).
- „Geographische Ansätze in der Regionalentwicklungspolitik“, 1994-95 (V. Drgoňa, Katedra geografie VŠP Nitra a W. Zsilincsar, Institut für Geographie, Universität Graz).
- „Karte des Tourismuspotentials Mittel- und Südosteuropas“, 1995 (P. Mariot, GÚ SAV Bratislava a P. Jordan, ÖOSI Wien).
- „Migration und Pendelwanderung – die Slowakei als neues Herkunftsgebiet“, 1995-96 (D. Kollár, GÚ SAV Bratislava a H. Faßmann, Institut für Stadt- und Regionalforschung, ÖAW Wien).
- „Schutzwürdigkeit von Arealen im Nahbereich beiderseits der Grenzen Österreichs zu den Reformländern“, 1996 (P. Jordan, ÖOSI Wien).
- „Cross-border development and cooperation between eastern and western Europe“, 1996-97 (D. Kollár, GÚ SAV Bratislava a G. Maier, Institut für Raumplanung und Regionalentwicklung, Wirtschaftsuniversität Wien).
- „Bilaterale Perzeption der Grenze, des Grenzgebietes und Nachbarlandes“, 1997-98, (D. Kollár, GÚ SAV Bratislava a N. Weixlbaumer, Institut für Geographie, Universität Wien).
- „Regionale Innovationspotentiale und innovative Netzwerke in der Agglomeration Wien und Bratislava“, 1998 (D. Kollár, GÚ SAV Bratislava a M.M. Fischer, Institut für Stadt- und Regionalforschung, ÖAW Wien).
- „Komparatívna analýza funkcií cestovného ruchu na príklade Starohorských vrchov a Fischbacher Alpen“, 1998 (P. Čuka, Katedra geografie a geoekológie UMB, Banská Bystrica a F. Zimmermann, Institut für Geographie, Universität Graz).
- „Österreichisch-slowakisch-tschechisches Handbuch der Raumplanungsbegriffe“, 1998 (M. Finka, Katedra teórie architektúry, umenia a dizajnu STU Bratislava a K. Semsroth, Institut für Städtebau, Raumplanung und Raumordnung, TU Wien).

- „Die österreichische West-Ost-Grenze. Qualitative Rekonstruktion der „mentalen“ Grenzziehung seit 1989“, 1998 (A. Priberski, ÖOSI Wien).
- „Malý atlas cirkví a náboženských spoločností na Slovensku“ (Doc. Dr. Š. Poláčik, CSc.).

V rámci študijných pobytov slovenských geografov v Rakúsku uskutočnených na základe štipendií pobočky Rakúskeho ústavu pre východnú a juhovýchodnú Európu v Bratislave:

Za rok 1994:

- Dr. Štefan Poláčik, CSc., Archeologický ústav SAV Nitra,
- Dr. Juraj Baráth, Katedra geografie VŠP Nitra,
- Dr. Daniel Kollár, CSc., Geografický ústav SAV Bratislava,
- Dr. Peter Mariot, CSc., Geografický ústav SAV Bratislava.

Za rok 1995:

- Dr. Peter Čuka, Katedra geografie Univerzity M. Bela, Banská Bystrica,
- Doc. Dr. Hubert Hilbert, CSc., Katedra geografie Univerzity M. Bela, Banská Bystrica.

Za rok 1996:

- Prof. Dr. Ján Drdoš, DrSc., Geografický ústav SAV Bratislava,
- Doc. Dr. Ján Paulov, DrSc. Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava,
- Dr. Bohumil Kovalčík, CSc., Výskumný ústav pre vodné hospodárstvo, Bratislava.

Za rok 1997:

- Dr. Ján Buček, CSc., Katedra humánnej geografie a demogeografie UK Bratislava,
- Dr. Daniel Kollár, CSc., Geografický ústav SAV Bratislava.

Za rok 1998:

- Doc. Dr. Ján Paulov, DrSc., Katedra regionálnej geografie, ochrany a plánovania krajiny UK Bratislava,
- Prof. Dr. Ján Košťálik, DrSc., Katedra krajinnej ekológie TU Zvolen,
- Dr. Ján Otaheľ, CSc., Geografický ústav SAV Bratislava.

V rámci publikačnej a prednáškovej činnosti pobočky Rakúskeho ústavu pre východnú a juhovýchodnú Európu:

- „Niekoľko poznámok k úlohe regionálnej geografie v nových spoločensko-ekonomických podmienok Slovenska“. In: Geografické informácie č. 3, 42-43, Katedra geografie VŠP Nitra, 1994 (F. Žigrai),
- „Application of Landscape Ecological Planning Method (LANDEP) for the Education of Territorial Planners at the Technical University Vienna“. Referát na X. medzinárodnom sympóziu „Súčasný stav a nové trendy v krajinnej ekológii“, Smolenice, 21.-24.11.1994, (F. Žigrai),
- „Trvalo udržateľný rozvoj a krajinnoekologické plánovanie v európskych horských regiónoch“. Zborník referátov, Ed. R. Midriak, Katedra krajinnej ekológie TU Zvolen, 1994, 329 s.,
- „Poznámky k vývoju krajinnej ekológii na Slovensku“. Referát na X. medzinárodnom sympóziu „Súčasný stav a nové trendy v krajinnej ekológii“, Smolenice, 21.-24.11.1994 (F. Žigrai),

- „Ecological Potential of Floodplain Area of the River Morava“. In: Supplement 1, 1994, Vol. 13 Ecology (Bratislava), Ed. M. Ružička, 216 s.,
- „Vybrané problémy súčasnej geografie a príbuzných vedných disciplín“ Zborník referátov zo slovensko-rakúskeho seminára, (Ed. M. Trizna), Katedra fyzickej geografie UK Bratislava, 1995, 224 s.,
- Bisherige wissenschaftliche Kontakte zwischen slowakischen und österreichischen Geographen. In : Geografický časopis, 47, 1, 53-58, 1995, (F. Žigrai),
- Regional analysis of the development of scientific activities between the Austrian Institute of East and South-East European Studies – Branch office Bratislava and Slovak scientific institutions. In: Zborník referátov z medzinárodného workshopu „Technology transfer and management of international projects“. TU Košice, s. 10-22, 1995, (F. Žigrai),
- „Geographische Aspekte des sozio-ökonomischen Transformationsprozesses in der Slowakei“. Prednáška pre študentov geografie z Univerzity v Salzburgu v Bratislave 23.5.1995 (F. Žigrai),
- „Landschaftsökologie und Landschaftsplanung in der Slowakei“. Prednáška študentom krajinného plánovania na Univerzite pre pôdnu kultúru vo Viedni, 29.5.1995 (F. Žigrai),
- „Slovensko-rakúska cezhraničná výskumná spolupráca“. Referát na medzinárodnom seminári „Hranica a ich vplyv na územnú štruktúru regiónu a štátu“. Katedra geografie a geokoógie MBU Banská Bystrica, 5.-6.4.1995 (F. Žigrai),
- „Flächennutzungsbezogene Umweltprobleme in der Slowakei“. Prednáška na Katedre geografie univerzity v Tübingen 27.6.1995 (F. Žigrai),
- „Umweltsituation und Umweltpolitik in der Slowakei“. Prednáška na Sekcii politických vied a geografie univerzity v Trieri 29.6.1995 (F. Žigrai),
- „Zur gemeinsamen Region: Wien-Bratislava-Brno-Győr“ Forum urbanum regionis. Seminar Bratislava. (Ed.: Internationale Gesellschaft für Stadtgestaltung Wien), 120 s. Bratislava – Wien, 1995,
- „Krajinné plánovanie v Rakúsku a možnosť jeho použitia vo výuke a výskume na Technickej univerzite vo Zvolene. Inauguračná prednáška na TU Zvolen 3.10.1995 (F. Žigrai),
- „X. International Symposium on Problems of Landscape Ecological Research“, (Ed. M. Ružička), Ecology, Vol. 15, 1, 159 s. 1996,
- „Complexity – Synthesis Environmental Protection“. Zborník referátov z medzinárodného semináru pri príležitosti 30. výročia založenia Ústavu krajinej ekológie SAV v Bratislave. (Ed. T. Hrnčiarová a M. Ružička). In: Ecology, Vol 15, 4, 1996,
- „Einige Bemerkungen zur Bedeutung der Zeitkategorie im sozio-ökonomischen Transformationsprozeß der Reformländer“. In: Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Com., Geogr. Nr. 37, 34-45, 1996, Bratislava (F. Žigrai),
- „Transformation Processes of Regional Systems in the Slovak Republic and Czech Republic“. In: Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Com., Geogr. No. 37, 263 s., 1996 Bratislava (Ed. J. Mládek),
- „Regional Geography: Theoretical and Applied Issues“. In: Acta Fac. Rer. Nat. Univ. Com., Geogr. No 38, 208 p., 1996, (Ed. J. Paulov),
- „ENVIRO Nitra“ Zborník referátov z medzinárodného sympózia (Ed. D. Húska), Vysoká škola poľnohospodárska Nitra, 232 s., 1996,

- „Geographie und Ökologie in der Tschechischen und Slowakischen Republik seit 1989“. In: Forschung und Lehre Ostmitteleuropas im Umbruch, Sozial-wissenschaften in der Transformation, Bd. 21 der Wirtschaftsund sozialwissenschaftlichen Ostmitteleuropa-Studien, s. 49-64, Marburg 1996. (F. Žigrai),
- „The relationship between basic and applied landscape-ecological research in Slovakia“. In: Ecology (Bratislava), Vol. 15, Nr. 4, p. 387-401, 1996 (F. Žigrai),
- „Environmentálna psychológia na Slovensku a v Rakúsku – špecifické aspekty a spoločné ciele“. (Ed. V. Rosová). In: Acta environm. Univ. Com., Vol. 8, 1996, 160 s. Bratislava,
- „Prírodné podmienky a kultúra využitia krajiny – Kultúrno-historické a krajinno-ekologické podmienky rozvoja Banskej Štiavnice, Svätého Jura a Liptovskej Tepličky“. (Ed. L. Miklós et al.). UNESCO katedra pre ekologické povedomie Banská Štiavnica, TU Zvolen, 102 s., 1996,
- „Možnosť vedeckej spolupráce v oblasti krajinnej ekológie medzi Ústavom krajinnej ekológie SAV v Bratislave a Rakúskym ústavom pre východnú a juhovýchodnú Európu vo Viedni“. Prednáška na pracovnej porade ÚKE SAV v Smoleniciach, 5.-6.12.1996 (F. Žigrai),
- „Možnosti rakúsko-slovenskej spolupráce v oblasti krajinného inžinierstva“. In: Zborník referátov z medzinárodnej konferencie „Program starostlivosti o poľnohospodársku krajinu aj z hľadiska vstupu do EÚ“, ÚKI Slovenska, VŠP Nitra, Ed. M. Novotný, 197 s., 1996,
- „Sustainable cultural landscapes in the Danube-Carpathian region“. UNESCO Chair, Banská Štiavnica – TU Zvolen (Ed. L. Miklós), p. 53,
- „Trvalo udržateľný rozvoj kultúrnej krajiny v Rakúsku“. In: Zborník referátov z celoslovenského seminára „Trvalo udržateľný rozvoj poľnohospodárskej krajiny a meliorácie“ (Ed. M. Novotný), ÚKIS Bratislava, 1997, str. 66-73 (F. Žigrai),
- „Bisherige Aktivitäten im Rahmen der grenzüberschreitenden landschaftsökologischen Forschung in der Marchaue“. Referát v rámci správy o výskumnom projekte „TRIALOG – Trilaterale Konzeption March-Thaya“, ALLPLAN 19.6.1997, Valtice (F. Žigrai),
- „Príspevok pobočky OSI Bratislava a filiálky Košice k transferu vedecko-technických informácií medzi Rakúskom a Slovenskom“. Referát na medzinárodnej konferencii „TECHNOLOGY'97“, STU Bratislava, 10.9.1997 (F. Žigrai, M. Blehová),
- „Možnosti slovensko-rakúskej spolupráce v oblasti ekológie“. Referát na 1. ekologických dňoch SR, SEKOS, Nitra, 10.-11.11.1997 (F. Žigrai),
- „Stand der Kulturlandschaftsforschung in der Slowakei“. Referát na 2. pracovnej porade o otázkach kultúrnej krajiny. AUSTRIA NOSTRA Viedeň, 27.11.1997 (F. Žigrai),
- „Biosférické rezervácie na Slovensku“. Zborník referátov z konferencie konanej pri príležitosti 5.výročia založenia Fakulty ekológie a environmentalistiky. (Ed. R. Midriak), s. 221, TU Zvolen, 1997
- „Tschechoslowakei-Tschechien-Slowakei. Literatur in westlichen Sprachen“, 1975-1995 (Bibliografia z oblasti geografie, územného plánovania, životného prostredia, histórie, ekonómie a práva). In: „Wiener Osteuropastudien“ Band 6, H.P. Brogiato, Peter Lang Europäischer Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 511 str.,
- „The position and contribution of the Austrian Institute for East and Southeast European Studies – Branch office Bratislava related to the European Integration and Transborder Cooperation“. Referát na medzin. konferencii „European Integration and Transborder

Cooperation“, Fakulta politických vied a medzinárodných vzťahov, UMB Banská, Bystrica, 18.-19.3.1998 (F. Žigrai),

- „Slowakisch-österreichische Kooperationsmöglichkeit im Rahmen der Sozialzeitforschung“. Referát na slovensko-rakúskom workshope „Sozialwissenschaftliche Kooperation“. Österreichisches Kulturzentrum Bratislava, 26.-27.3.1998.

3. Niekoľko poznámok k perspektívam slovensko-rakúskej spolupráce v oblasti geografie

Charakter budúcej slovensko-rakúskej spolupráce v oblasti geografie bude zrejme determinovaný vonkajšími a vnútornými možnosťami a potrebami obidvoch štátov.

Z rakúskej strany bude snaha a iniciatíva vychádzať z okolností, že Rakúsko v súčasnosti predsedá EÚ, ako aj z doterajšieho prakticky bezproblémového susedského spolunažívania. Rakúsko sa bude takto snažiť stať sa sprostredkovateľom medzi EÚ na jednej strane a reformnými štátmi strednej a východnej Európy na strane druhej. Hlavným úsilím Rakúska bude zrejme prispieť k rozšíreniu EÚ smerom na východ. Od takto koncipovaného hlavného smeru všeobecnej zahraničnej politiky Rakúska sa bude pravdepodobne odvíjať jej špecifická vedecká zahraničná politika. Táto rakúska vedecká zahraničná politika bude okrem toho určovaná vedecko-výskumným smerovaním EÚ, prezentované pripravovaným V. rámcovým EÚ-výskumným programom na roky 1999 až 2003.

Zo slovenskej strany bude táto budúca spolupráca zrejme ovplyvňovaná súčasným socio-ekonomickým transformačným procesom a z toho vyplývajúcich možností, úloh a potrieb pre vedu, výskum a pedagogickú činnosť. Slovensko-rakúska spolupráca v oblasti geografie bude okrem toho ovplyvnená geografickou polohou dvoch susediacich krajín v strednej Európe.

S prihliadnutím na tieto vyššie stručne načrtnuté okolnosti vyplýva aj perspektíva budúcej slovensko-rakúskej spolupráce v oblasti geografie, krajinnej ekológie a územného plánovania, ktorá by sa mala sústrediť na tieto konkrétne problémové okruhy.:

- rozpracovanie teoretickej bázy a metodického inštrumentácia pri riešení problematiky prihraničných slovensko-rakúskych regiónov, ako napr. migrácia za prácou, alokácia priemyselných podnikov, technologických parkov atď. s vyústením do formovania Euro-regiónu Viedeň – Bratislava;
- určenie krajinno-ekologického, environmentálneho a socio-ekonomického technického potenciálu a prípadných problémov pohraničných území;
- spolupráca pri vyhlasovaní spoločných pohraničných prírodných chránených území;
- rozpracovanie teoretickej bázy, metodického inštrumentária a aplikácie geomarketingu a iné;
- rozpracovanie teórie a metodiky geografického porovnávacieho výskumu karpatského a alpského horského systému;
- ďalšie rozpracovanie teoretickej bázy a metodického inštrumentária takých geografických výskumných smerov, ktoré pomôžu odhaľovať časo-priestorové zákonitosti transformačného procesu na Slovensku s prihliadnutím na určitú tradíciu rakúskej sociálnej, behaviorálnej, percepčnej a politickej geografie;
- vypracovanie spoločných kartografických diel (atlasy, mapy, turistické sprievodcovia ap.);
- rozpracovanie metód výskumu rozvoja vidieka a pod.;

- rozpracovanie slovensko-rakúskych metodických a terminologických územno-plánovacích príručiek potrebných pre homologizáciu odborných termínov;
- rozpracovanie metód výskumu malých miest v strednej Európe, ktorý by mal vyústiť do vyhlásenia Európskej charty malých miest a
- rozpracovanie metód porovnávacieho výskumu kultúrnej krajiny v Rakúsku a na Slovensku, ktorý by mal byť príspevkom pre vypracovanie Charty európskej kultúrnej krajiny.

Záverom tohto krátkeho príspevku si dovoľím popriať účastníkom XII. zjazdu Slovenskej geografickej spoločnosti úspešný a nerušený priebeh, veľa nových podnetných myšlienok a impulzov pre ich ďalšiu vedecko-výskumnú a pedagogickú činnosť, ako aj ďalšiu úspešnú slovensko-rakúsku spoluprácu v oblasti geografie, geoekológie a územného plánovania, ku ktorej sa bude snažiť prispieť podľa možnosti aj naše pracovisko.

PRESENT RESULTS AND PERSPECTIVES OF THE SCIENTIFIC COOPERATION BETWEEN SLOVAK AND AUSTRIAN GEOGRAPHERS

Florin ŽIGRAI

Summary

The main task of the the Austrian Institute for East and Southeast European Studies, Branch office Bratislava is the scientific cooperation between Austria and Slovakia. In the first part of this paper are listed the selected results of the Slovak-Austrian cooperation in the field of geography between the years 1994-1998 e.g. Slovak-Austrian scientific events as symposiums, conferences, workshops, students excursions, fellowships of Slovak geographers in Austria, Slovak-Austrian geographical publications and research projects. The second part presents the main scopes of the future cooperation between Slovak and Austrian geographers as follows: working out the theory and methods of solving problems of the transborder Slovak-Austrian regions e.g. labour migration, allocation of industrial plants, technological parks etc.; definition of the landscape-ecological, environmental and socio-economical potentials of the Slovak-Austrian transborder territories; working out of the theory and methods of the compiled research of the Carpathian and Alpine mountain regions; working out the theory and method of perceptual, behavioural and social geography dealing with the space-time aspects of the socio-economical transformation process in Slovakia; working out the compiled methods of the Slovak-Austrian cultural landscape research etc.